

Saksframlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
23/14	14.02.2023	Utvalg for bygg- og arealplansaker

Landbruksplan for Oppdal - første utkast til høring

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Utvalg for bygg- og arealplansaker vedtar å sende høringsutkast Landbruksplan for Oppdal 2023-2033 med tilhørende tiltaksdel, på høring i perioden 20.02.-31.03.2023.

Utvalg for bygg- og arealplansakers behandling av sak 14/2023 i møte 14.02.2023:

Behandling

Votering:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Utvalg for bygg- og arealplansaker vedtar å sende høringsutkast Landbruksplan for Oppdal 2023-2033 med tilhørende tiltaksdel, på høring i perioden 20.02.-31.03.2023.

Vedlegg

- 1 Landbruksplan 2022- høringsutkast
- 2 Landbruksplan tiltaksdel - høringsutkast

Gjeldende Landbruksplan for Oppdal (2013-2021) ligger på hjemmesiden [her](#).

Sammendrag:

I planstrategi for Oppdal kommune perioden 2020-2023 ligger revidering av landbruksplan som et tiltak i planperioden. Dette er 5. generasjon landbruksplan i Oppdal kommune, siden første utgave i 1999. Landbruksplanen er en temaplan som skal gi innspill til arbeidet med revidering av kommuneplanen, både samfunnsdel og arealdel. I tillegg til å fange opp tiltak både for bedre rammevilkår og forbedringer for landbruksnæringen. Planutkastet sendes på høring med frist 31.03.

Saksopplysninger:

Oppdal Kommunestyre vedtok planstrategi for perioden 2020-2023 i sak 20/42 i møte 20.05.2020. I denne ligger revidering av Landbruksplan som en viktig del av Oppdal kommunes plansystem.

Landbruksforvaltning ble overført fra statlig til kommunal forvaltning i 1994. Første utgave av kommunal temaplan landbruk ble presentert i 1999. Siden er det laget tre planer og dette er 5. generasjon landbruksplan i Oppdal kommune. Oppdal kommunestyre vedtok i 2019 Strategisk næringsplan for Oppdal 2019-2030, der landbruk er ett av fem satsingsområder for næringsutvikling i kommunen.

Styringsgruppe for arbeidet er Landbruksrådet som består av: Oppdal og Lønset bondelag, Oppdal bonde- og småbrukerlag, Oppdal sau og geit, Oppdal produsentlag, Oppdal og Rennebu skogeierlag og kontaktperson for ammeku/storfe-produsenter. Styringsgruppen har så langt hatt 4 møter med tema landbruksplan.

For å få god medvirkning til planarbeidet ble det arrangert 5 grendamøter rundt i kommunen i mars 2022, med til sammen 65 deltakere. Her kom det inn mange gode diskusjoner og innspill, i tillegg har det kommet mange innspill gjennom brukerundersøkelser i 2019 og 2021. Innspillene er samlet i tiltaksdelen.

Landbruksplan for Oppdal 2023-2033 skal vedtas av Oppdal kommunestyre etter tilråding fra Utvalg for bygg- og arealplansaker. Utvalg for bygg- og arealplansaker godkjenner høringsutkastet før utsending på høringsrunde.

Vurdering

Landbruksplanen som temaplan skal gi innspill til arbeidet med revidering av kommuneplanen, både samfunnsdel og arealdel. I tillegg skal Landbruksplanens tiltaksdel gjenspeile behov på kort og lang sikt for å oppnå hovedmål og delmål.

Regjeringen varslet i mars 2022 en vesentlig styrking av jordvernet for å sikre jordvern som et overordnet hensyn i arealforvaltningen. Regjeringen kom med en mal for kommunal jordvernstrategi datert 21.05.2021. Det ligger et forslag til kommunal jordvernstrategi for Oppdal som en del av delmål 3.

Verdiskapningsanalysen som er omtalt på side 3 i planen er fra 2015. Statsforvalteren og Fylkeskommunen i Trøndelag, sammen med Nibio, har lovet en ny verdiskapningsanalyse basert på tall fra jord- og skogbruk 2021/22. Denne ferdigstilles i april 2023 og tas inn i sluttbehandlingen av planen.

FN er sterkt bekymret for matproduksjonen i verden og har satt som minste mål at det produseres 50 % mer mat i verden innen 2050, et mål som ble satt i 2015. I siste landbruksplan for Oppdal (2013-2021) ble det nasjonale målet om 20 % økning innen 2030 lagt inn. Har Oppdal økt sin matproduksjon siden 2013? Tabellen nedenfor viser utviklingen fra 2013-2021:

	2013	2015	2018	2020	2021
Ant. Melkebruk	65	58	52	46	44
Ant. kyr	1586	1529	1391	1288	1246
Melkeleveranse i tonn	10721	10550	9790	9670	9598
Ant storfeprodusenter	28	27	25	30	33
Ant ammekyr	385	315	525	598	644

Andre storfe	3545	3438	3437	3367	3549
Ant. saubruk	122	124	124	108	103
Ant. Sau vinterfora	20615	20132	19370	17784	17685
Ant. geit	130	172	52	44	36
Egg-produsenter	1	2	2	2	2
Ant. pelsdyroppdrettere	21	22	14	9	4
Ant revetisper	7513	8904	4752	3362	856

Tabellen viser at det er endring i antall produsenter i Oppdal, fra 239 husdyrprodusenter i 2013 til 187 stk i 2021. Det er en økning i antall ammekyr, men samtidig en tilsvarende nedgang i antall melkekyr slik at samlet mengde slaktet storfekjøtt er nærmest lik. Melkeleveranse har gått litt ned, antall vinterfora sau er redusert med 3000 i perioden. Og som alle kjenner til er pelsdyrproduksjon gjort ulovlig fra 2025, og Oppdal sin siste oppdretter pelset ned våren 2022. Det gledelige er en doubling av antall egg-produsenter, det er 15.000 høner i årlig produksjon i Oppdal.

Det vises for øvrig til tekst og figur på side 3 i planen som viser at Oppdal er en stor matvareleverandør og produserer 10 ganger mer mat enn til egne innbyggere. Pandemien har gjort befolkningen mer opptatt av norsk mat og lokal mat, det viser bare antall gårdsmatutsalg i Oppdal som nå er oppe i 8 stk, i tillegg til at det er etablert REKO-ring høsten 2022.

Nibio har i en rapport nr 72/2021 oppsummert med at landbruket er en viktig faktor for bærekraftig utvikling. FN sine bærekraftsmål er knyttet opp mot hvert delmål i tiltaksdelen i planen. Her er tiltak fra næringa tatt inn, både innspill fra grendamøter, brukerundersøkelser, styringsgruppen – samt tiltak i andre planer. Det er sett hen til Regional plan for arealbruk i Trøndelag (mars 2022), Regional handlingsplan for landbruket i Trøndelag (2022-2025), samt Strategisk Næringsplan for Oppdal (2019) og Beiteplan for Oppdal (2018).

Tiltaksdelen har rom for flere tiltak og ikke minst bør noen tiltak prioriteres framfor andre. Det er derfor viktig med en bred høring av planen både til sektormyndigheter og ulike interessenter og næringer – det være seg landbruksnæring, reiselivsnæring, friluftsinnteresser, handel, og ikke minst innbyggerne for øvrig.

Konklusjon og anbefaling:

Utkast til Landbruksplan for Oppdal 2023-2033 med tiltaksdel sendes på høring. Frist for høringsinnspill settes til 31.03.2023. Det er ønskelig å få med ny verdiskapningsanalyse i landbruket fra 2021/22 før planen tas til sluttbehandling.